

ŁAZIENKI
KRÓLEWSKIE

ДЕМЕТРА І ПЕРСЕФОНА

СЦЕНАРІЙ НА ТРИ АКТА,
ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ
НА СЦЕНІ В ТВОРЧІЙ МАЙСТЕРНІ
ЩО ТУТ ГРАЮТЬ? ТЕАТРАЛЬНИЙ СВІТ
СТАНІСЛАВА ВИСПАНСЬКЕГО
В СТАРІЙ КОРДЕГАРДІ

ДЕМЕТРА І ПЕРСЕФОНА

Запрошуємо вас зіграти в театрі.

Цей сценарій відсилає нас до міфологічних мотивів спектаклю „Листопадова Ніч” Станіслава Виспянського. Пропонуємо вам зіграти своїми силами або створити власний сценарій і показати його на сцені в Старій Кордегарді. Костюми та реквізит можна отримати в нашій творчій майстерні.

Успіхів в творчості!

Дійові особи:

ДЕМЕТРА – богиня родючості, землеробства та врожаю, мати Персефони

ПЕРСЕФОНА – друге ім'я Кора, жінка Хадеса, володарка Підземного Миру, донька Деметри і Зевса

Аїд – Бог Потойбічного світу мертвих

РУСАЛКА – демон в славянській міфології, у вигляді молодої та гарної дівчини

САТИР – лісний демон

ГЕЛІОС – міфологічне божество Сонця

ЗЕВС – батько всіх богів, найпотужніший Бог неба і блискавок

Акт I

Деметра, богиня родючості й врожаю, та її донька Персефона прогулюються з кошиками квітучими долинами. Фоном грає фортепіанна музика: *Квітуча галявина*

ДЕМЕТРА

Доню, сонечко моє. Подивись, які гарні квіти. Нарви трохи для вінків і букетів. Пам'ятай лише, щоб не рвати нарцисів. Це квіти бога підземного світу.

ПЕРСЕФОНА

Добре, матінко, добре. Я назриваю багато інших квітів.

РУСАЛКА

до фортепіанної музики: *Русалка 1.*

О Персефоно, рви фіалки і волошки,
але не рви нарцисів, бо прийде гордий бог,
у підземелля забере й ніколи матері тебе вже не віддасть.

САТИР

Рви фіалки і волошки,
Не рви нарцисів

Персефона зупиняється біля нарциса, замислюється на хвилину і зриває його. Відкривається підземелля і звідти зринає бог Аїд. Аїд затягує Персефону до свого царства. Фоном грає фортепіанна музика]:
Викрадення

Аїд

Будеш дружиною моєю! У моєму царстві в мене є для тебе трон і корона.

РУСАЛКА

Мати, Деетро! Рятуй свою дитину.

САТИР

Рятуй свою дитину! Рятуй свою дитину!

АКТ II

ДЕМЕТРА

Чи хтось із вас бачив мою доньку, Кору? Куди ж вона ділася? Щойно тут була, але зникла. Наче крізь землю провалилася. Персефоно, де ти?

Деметра шукає повсюди свою зниклу доньку, фоном грає фортепіанна музика: *Сум матері*

ГЕЛІОС

О богине, донька твоя живе вже довгий час у підземеллях Аїда. Її викрав володар царства тіней померлих, коли вона зірвала квітку нарциса. Дівчина забула про пересторогу.

ДЕМЕТРА

Персефоно, що я маю зробити, щоб ти повернулася до матері, кого благати, кому вклонитися, які плоди й дари складати?

ЗЕВС

Сестро, я не можу дивитися, як ти страждаєш, якою сумною стала через це земля, не цвітуть квіти й дерева, і пустка на полях. Зглянься над людьми. Я накажу Аїду віддати тобі Персефону. Аїде, почуй мою волю, віддай матері її доньку.

Акт III

Персефона виходить із підземель, у руці тримає надкушений гранат.
Кидається в обійми матері. Музика як у першому акті, *Квітуча
галявина*

ПЕРСЕФОНА

Матусю, матусю, я не знаю, як це сталося, я не подумала про
заборону, я не повинна була це робити, я знаю. Пробач.

ДЕМЕТРА

Нічого, нічого, найважливіше, що ти тут. Я не дбала про землю, коли
тебе не було. Я не дбала про врожай, коли ти раптово зникла, я не
дбала про себе, я невпинно шукала.

Аїд

Але поверни мені її, богине! Дівчина з'їла гранат, значить, мусить до
мене повернутися. Вона лиш кілька місяців буде далеко від матінки.

РУСАЛКА

фортепіанний музичний супровід: *Русалка 2*

З того часу щороку,
коли донька прощається з матір'ю,
листя з дерев опадає
і земля замерзає, і річка.
Але весна обов'язково прийде,
коли Аїд випустить свою дружину,

після весни знову прийде літо,
а після літа знов буде осінь.

САТИР

Весна обов'язково прийде.
Після весни знову прийде літо,
а після літа знов буде осінь.

Короткий опис

Деметра та її донька Персефона часто ходили на прогулянки квітучими долинами. Мати була богинею родючості, землеробства і врожаю. Це завдяки їй проростали зерна, дощ зрошував спраглу землю, цвіли квіти, а птахи з радістю прокидалися щоранку. Що ж, безперечно, це була шанована й могутня богиня.

А Персефона, її донька, була надзвичайно гарною і мала, мабуть, кільканадцять років, коли сталося щось, що змінило землю назавжди, – вона з урожайної перетворилася на примхливу, змінну, а часом навіть небезпечну.

Одного дня, коли мати з донькою зривали квіти для вінків і букетів, Деметра, як завжди, застерігала, щоб дівчина нізащо в світі не зривала нарцисів, що вона може зірвати кожную іншу квітку чи рослину, але не нарциси. Однак, як це часто роблять матері, не сказала доньці, чому, або може й сказала, але дівчина не почула.

Так буває з підлітками, що замислена або зацікавлена незвичною формою квітки Персефона забула про пересторогу матері, зірвала квітку, перевіривши, чи ніхто її не бачить. Проте Аїд, володар підземного царства, відразу помітив, що зробила вродлива дівчина. Розступилася земля й Аїд з'явився у прекрасній колісниці, викрав Персефону і забрав її до себе. Він приготував для неї вишукані страви, чудові покої, трон і корону. Хоча початково все це подобалося Персефоні, з часом вона почала тужити за матір'ю.

А Деметра сумувала за донькою щораз більше, так сильно, що від її смутку померла вся природа на землі. Поля не давали врожаю, квітучі долини повсихали, річки перетворилися на струмки, птахи, замість співати, скреготали одне до одного.

Урешті-решт над зажуреною матір'ю зглянувся Зевс, брат Деметри, і наказав Аїду віддати доньку. Володареві підземного світу це не дуже сподобалося, тому він вдався до хитрощів. Якщо Персефона з'їсть гранат, отриманий від нього, вона щороку повертатиметься до нього на кілька місяців. Молода дівчина була голодна або захотіла спробувати, який цей фрукт на смак, і з'їла його, тому щороку на кілька місяців ставала

володаркою підземного царства.

Щойно Персефона з'являлася на землі, світ починав прокидатися, розцвітали квіти, птахи будували гнізда, на річках скресала крига. Деметра неймовірно раділа поверненню доньки. Наступала буйна весна, а після неї гаряче кольорове літо і така ж кольорова сяйлива осінь. А коли Персефона поверталася до царства померлих, природа завмирала, дні ставали щораз коротшими, а ранки – щораз сірішими. Земля відчувала материнський смуток, її струмочки замерзали, з її дерев опадали плоди і листя, а тварини віддалялися або засинали на довгі місяці. Наступала зима.

Текст: Лідія Івановска-Шиманська

Музика: Гайя Турецка

Дитячі голоса: Лаура, Алексі Загай, А.Р., М.П., Пшемислав, М.З., Іден - діти з LAB Learning and Being

Виконання та імпровізація на фортепіано: Антоніо Яхіневіч

Звукорежисер: Каспер Венсевіч

Графіка: Зофія Заццаря

координація: Зофія Заццаря

Редакція та коррекція: Цяла Яскравість

Аніматори: Анна Гайда, Сюзанна Пелчарска, Вігірина Дорош

Тимчасова вистава „Іконосфера Виспанського *Листопадова ніч* в Лазенках Крулевських” знаходиться в будинку Подхоронжувка та в Палацу на Виспе.

Спонсором матеріалів до вистави та творчій майстерні є фірма Royal Talens.

